

SUOMI JA 2010-LUVUN ULKOPOLITIikka

Kokoomuslainen ulkopolitiikka on aktiivista, avointa ja katsoo rohkeasti eteenpäin.

Ulko- ja turvallisuuspolitiikan tärkein tehtävä on edistää ihmisten hyvinvointia ja turvallisuutta – niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin. Globaali toimintaympäristö muuttuu nopeasti; maailma herää uuteen haasteeseen joka päivä.

Kokoomuslainen ulkopolitiikka katsoo **rohkeasti ja avoimesti eteenpäin**. **Arvoihimme** kuuluu ihmisoikeuksien, oikeusvaltion ja sosiaalisesti vastuullisen markkinatalouden edistäminen.

Pieni maa lisää kansainvälistä vaikutusvaltaansa olemalla aktiivinen, luotettava ja kekseliäs yhteistyökumppani. Suomen vaikutusvalta niin itseämme kuin kansainvälistä kehitystä koskevissa päätöksissä perustuu **aktiiviseen** ulkopolitiikkaan ja aktiiviseen toimintaan Euroopan unionissa.

Ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeisissä kysymyksissä laaja **kansallinen yhteisymmärrys** on tärkeää. Se ei kuitenkaan saa olla esteenä avoimelle keskustelulle, erilaisten näkemysten esittämiselle ja uudistumiselle. Kokoomuslainen ulko- ja turvallisuuspolitiikka on **avointa**. Ulkopolitiikasta tulee karistaa liika salatiedemäisyys; ulkopolitiikkaa voi ymmärtää ja siitä saa puhua kuka tahansa!

Yksi uskottavan ulkopolitiikan edellytys on **jatkuvuus**. Jatkuvuus ei tarkoita jumiutumista menneeseen, vaan sitä, että toimintamme on johdonmukaista ja ennakoitavaa. Suomen ulkopolitiikan pitkäaikaisia peruspilareita ovat sitoutuminen Euroopan integraatioon sekä tuki **monenkeskiselle yhteistyölle** ja sen rakenteiden vahvistamiselle.

Suomi pyrkii vahvistamaan kahdenvälisiä suhteitaan kaikkiin valtioihin ja niiden yhteenliittymiin. Tässä työssä huomioimme Euroopan unionissa sovitut linjaukset. Erityisen tiivistä Suomen kahdenvälinen yhteistyö on lähialueillamme.

Uudella maailmalla on monta napaa!

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan toimintaympäristö elää 2010-luvulla isoa murrosta. Maailma ei ole enää kaksi- tai yksinapainen. Kansainvälinen talouskriisi on lisännyt merkittävästi Kiinan ja Intian poliittista ja taloudellista vaikutusvaltaa. Myös Brasilia, Turkki ja Indonesia ovat nousussa. Uudet talousmahdit tuovat kansainväliseen järjestelmään uusia painotuksia ja arvoja. Se korostaa järjestelmän uudenlaista **moninapaisuutta**, vaikka Yhdysvallat säilyttääkin keskeisen asemansa.

Uusien valtakeskusten esiinnousu synnyttää **kilpailua** ja luo muutospainetta perinteisiin kansainvälisiin yhteistyörakenteisiin. Valtioiden välinen suora yhteistyö ja erilaiset epäviralliset ryhmitymät (esim. G20) nostavat päätään ja haastavat perinteiset kansainvälisen politiikan foorumit, kuten YK:n. Kansainvälisiin kysymyksiin haetaan yhä useammin ratkaisuja tapauskohtaisesti. Vaarana on, että isot neuvottelevat keskenään ja pienet jäävät ulkopuolelle.

Samaan aikaan maailmantalouden ongelmat, ilmastonmuutos sekä köyhyyden ja heikkojen valtioiden aiheuttamat turvallisuusongelmat kuten terrorismi ja hallitsemattomat muuttoliikkeet lisäävät kansainvälistä **keskinäisriippuvuutta**. On vaikeaa nähdä, että näihin kysymyksiin kyettäisiin löytämään ratkaisuja valtioiden omilla toimilla ja tapauskohtaisilla yhteistyömuodoilla.

Kansainvälinen politiikka muuttuu myös yhä verkottuneemmaksi. Epäviralliset ja viralliset foorumit limittyvät ja asiat teknistyvät ja monimutkaistuvat. Kyky vaikuttaa ei riipu vain taloudellisesta tai sotilaallisesta voimasta, vaan asiantuntevuudesta ja verkostoista. Hyvien henkilösuhteiden merkitys kasvaa.

Vahvan, monenkeskisen yhteistyön puolesta

Kansainvälisen yhteisön 2010-luvun haasteena on rakentaa tehokasta ja kattavaa monenkeskistä järjestelmää ja välttää paluu pelkän suurvaltayhteistyön yksipuolisesti ohjaamaan maailmaan. Suomen tulee aktiivisesti ja omalla esimerkillään tehdä töitä sellaisen maailman puolesta, joka sitouttaa kaikki yhteisten tavoitteiden taakse. Kokoomuslainen ulkopoliittika uskoo monenkeskiseen yhteistyöhön suurten, globaalien ongelmien ratkaisemisessa.

Euroopan unioni on Suomen ensisijainen viiteryhmä ja vaikutuskanava kansainvälisessä toiminnassa. Unionin jäsenmaita yhdistävät yhteiset arvot ja edut. Kansainvälisen järjestelmän muutos on asettanut myös EU:n uuden tilanteen eteen. Vaikka EU on edelleen maailman suurin talousalue, sen osuus maailmantaloudesta pienenee. Unioniin kohdistuu uudenlaista kilpailua. Sen on myös kyettävä ajoissa rakentamaan yhteistyötä maailmanpolitiikan nousevien valtakeskusten kanssa.

Säilyttääkseen painoarvonsa ja vaikutusvaltansa EU:n on vahvistettava kansainvälistä toimintakykyään. Euroopan kilpailukyvyyn on vahvistettava. Euroopasta on löydettävä poliittista tahtoa sopia yhteisistä tavoitteista ja toimista. Kolmanneksi unionin on hyödynnettävä täysimääräisesti Lissabonin sopimuksen mukanaan tuomat uudet rakenteet ja toimijat.

Suomi tukee täysimääräisesti EU:n kansainvälisen toimintakyvyn rakentamista. 2010-luku on ulkopoliittisesti vahvan unionin etsikköaika. Suomen tulee pyrkiä siihen, että EU esiintyy yhdellä äänellä kansainvälisissä kysymyksissä. Vahvempi EU:n ulkopoliittika edellyttää riittäviä resursseja, toimivan ja kattavan ulkosuhdehallinnon luomista, jäsenmaiden yhtenäisyyttä sekä tukea EU:n korkealle edustajalle. Tavoitteena tulee olla myös mahdollisimman hyvän suomalaisedustuksen saaminen EU:n ulkopoliittikan eri tehtäviin.

Lissabonin sopimukseen kirjattu yhteisvastuulauseke ja avunantovelvoite vahvistavat jäsenmaiden keskinäistä solidaarisuutta ja lisäävät meidänkin turvallisuuttamme. Suomen tulee jatkossakin olla aktiivinen EU:n yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehittämisessä. Kokoomuksen mielestä on Suomen etu olla mukana kaikessa EU:n puolustusyhteistyössä.

EU:n vahvistuminen hyödyttää myös transatlanttista yhteistyötä ja avaa mahdollisuuksia aidon kumppanuuden rakentamiseen EU:n ja Naton välillä.

Transatlanttisen yhteistyön tiivistäminen EU:n ja Yhdysvaltojen välillä vahvistaa Euroopan turvallisuutta ja taloudellista kilpailukykyä. Tätä yhteistyötä tulisi kehittää rohkeasti. Kannatamme EU:n ja USA:n välistä avunantovelvoitetta sekä etenemistä kohti transatlanttista vapaa-kauppaa ja tiivistä ympäristöyhteistyötä. Suomen ja Yhdysvaltain kahdenväliset suhteet ovat kehittyneet myönteiseen suuntaan Kokoomuksen asetuttua ulkopoliittikan johtoon.

Puolustusliitto Nato on jatkossakin transatlanttisen yhteistyön tärkein foorumi. Suomen ja Naton välinen yhteistyö on tiivistynyt kuuden viimeisen hallituksen aikana. Hallituksen ja presidentin yhteistyössä laatiman turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon mukaan Nato-jäsenyys lisäisi Suomen turvallisuutta ja puolustuskykyä ja Naton tavoitteet sopivat yhteen Suomen ja EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden kanssa. Siksi selonteossa oli selkeä viesti, että Suomella on jatkossakin vahvat perusteet harkita jäsenyyttä Natossa. Tämä yksituumainen johtopäätös on viesti yhteistyökumppaneillemme – Suomi haluaa edistää Nato-yhteistyötään. Nato-yhteensopivuuden kehittäminen vahvistaa EU:n avunantovelvoitteen mukaista kykyämme tarvittaessa antaa ja vastaanottaa apua muilta eurooppalaisilta valtioilta.

Kokoomus toistaa aiemman puoluekokouslinjauksensa, jonka mukaan tulevaisuudessa jäsenyys Natossa vahvistaisi Suomen turvallisuutta ja kansainvälistä asemaa. Suomen puolustaminen ja sen eteen tehdyt ratkaisut edellyttävät kansalaisten laajaa tukea. Nato-jäsenyydelle tulee olla valtiojohdon, eduskunnan ja kansalaisten selvä tuki.

Yhdistyneet kansakunnat on edelleen monenkeskisen yhteistyön tärkeä kivijalka. Suomen tulee olla YK-politiikassaan aloitteellinen ja käytännönläheinen. Maailmanjärjestö on kärsinyt viime vuodet kehittyvien maiden ja länsimaiden välisestä jyrkästä vastakkainasettelusta, joka on heijastunut muun muassa ilmastoneuvotteluihin ja turvallisuusneuvoston toimintaan. YK tarvitsee kipeästi uudistamista, mutta sen kokonaisvaltainen muuttaminen ei nykytilanteessa näytä realistiselta. Siksi Suomen kannattaa valita YK:n toiminnasta muutama keskeinen toimiala, joiden tehostamiseen se panostaa voimakkaasti. Tällaisia ovat kriisien ennaltaehkäisy ja rauhanrakennus sekä ihmisoikeuksien ja oikeusvaltion edistäminen. Vaihtuva jäsenyys YK:n turvallisuusneuvostossa lisäisi Suomen vaikutusmahdollisuuksia ja näkyvyyttä.

Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö (Etyj) on osa Euroopan yhteistyöpohjaista turvallisuutta ja myös transatlanttista yhteistyötä. Suomella on perinteisesti ollut vahva asema Etyjissä, ja tällaista aktiivista roolia on syytä jatkaa myös tulevaisuudessa.

Hyvät välit naapureihin

Pohjoismainen yhteistyö on viime vuosina tiivistynyt ja monipuolistunut erityisesti ulko- ja turvallisuuspolitiikan alueella. Helmikuussa 2009 julkaistu Stoltenbergin raportti antaa suunnan yhteistyön kehittämiseen 2010-luvulla. Kokoomuksen tavoitteena on yhtä tiiviimpi puolustuspoliittinen yhteistyö muiden Pohjoismaiden kanssa. Suomen etu on myös pohjoismaisen yhteistoiminnan tiivistäminen Baltian maiden – Viron, Latvian ja Liettuan – kanssa.

Seuraavassa hallitusohjelmassa tulisi ilmaista selkeästi, että Suomi on sitoutunut auttamaan muita EU-maita ja Pohjoismaita myös sotilaallisen tarpeen niin vaatiessa. Se olisi myönteinen vastaus Ruotsille, joka joulukuussa 2007 valmistuneessa turvallisuus- ja puolustuspoliittista asemaa käsittelevässä raportissa (Säkerhet i samverkan) totesi seuraavaa: ”Ruotsi ei aio jäädä passiiviseksi, jos toista EU-jäsenmaata tai Pohjoismaata kohtaa katastrofi tai hyökkäys. Odotamme, että nämä maat toimivat samoin, jos Ruotsia koetellaan.”

Venäjän poliittinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen kehitys on jatkossakin merkittävin Suomen lähialueen tilanteeseen vaikuttava tekijä. Venäjän talous vahvistui ja yhteiskunta vakautui 2000-luvulla. Samaan aikaan Venäjän demokratia- ja sananvapauskehitys taantui. Ulkopolitiikassaan Venäjä on omaksunut itsetietoisemman tyylin. Se pyrkii lisäämään vaikutusvaltaansa määrätietoisesti. EU:n ja Venäjän suhdekehitys on ollut vaivalloista ja kärsinyt takaiskuista. Venäjän 2010-luvun kehitysnäkymiä leimaavat talouskasvun ohella vaikeasti korjattavat rakenteelliset ongelmat kuten riippuvuus raaka-aineiden viennistä, rapautuva infrastruktuuri sekä oikeusvaltion kehittymättömyys ja korruptio.

Suomen intressinä on vakaa, vauras ja kansanvaltainen Venäjä, joka on mahdollisimman tiiviisti integroitunut eurooppalaisiin yhteistyörakenteisiin ja kansainvälisiin sopimuksiin. Tavoitteena on luonteva ja toimiva eurooppalainen naapuruussuhde sekä yhtenäinen ja vaikuttava EU:n Venäjän-politiikka. Suomen Venäjän-politiikan tulee huolehtia kansallisista eduista ja olla aktiivista, laaja-alaista ja kokonaisvaltaista. Suomen on syytä sekä ylläpitää tiiviitä kahdenvälisiä suhteita Venäjään että olla aloitteellinen EU:n Venäjä-politiikan kehittämässä. Maamme Venäjä-osaamisesta on pidettävä erityistä huolta.

Myös EU:n on pidettävä hyvää huolta naapureistaan. **Alueellista yhteistyötä** teemme erityisesti lähialueiden vakauden, taloudellisen kehityksen ja ympäristönsuojelun takia. Kokoomusmeppien aloitteesta vuonna 2005 liikkeelle lähteneen Itämeri-strategian tehokas toimeenpano on 2010-luvun tärkeä missio. Suomen tulee kiinnittää jatkuvaa huomiota pohjoisen ulottuvuuden politiikan edistämiseen. Pohjoisen ulottuvuuden merkitystä korostaa Venäjän asema yhtenä osapuolena. Euroopan unionin ja Itä-Euroopan, Länsi-Balkanin, Keski-Aasian ja Etelä-Kaukasuksen välisen yhteistyösuhteen kehittäminen vahvistaa maanosamme vakautta ja vaurautta. Kokoomus kannattaa unionin hallittua laajenemista Länsi-Balkanin, Turkin ja Itä-Euroopan suuntaan. Mahdollisuus jäsenyyteen on omiaan ohjaamaan alueen kehitystä myönteisellä tavalla. Unionin laajeneminen kestää vuosia, eikä kaikkien Itä-Euroopan saati Keski-Aasian maiden jäsenyys ole todennäköistä edes vuosikymmenien sisällä. Siksi EU:n on panostettava myös muihin yhteistyömuotoihin näiden naapureiden kanssa.

Arktisen alueen kansainvälinen painoarvo on nousussa ilmastonmuutoksen, kuljetusreittien avautumisen ja luonnonvarojen hyödyntämismahdollisuuksien myötä. Kokoomuslaisen ulko-ministerin aloitteesta on ryhdytty valmistelemaan Suomen arktista linjausta, joka valmistuu vuonna 2010. Arktisena maana Suomella tulee olla vahva ja tavoitteellinen arktinen politiikka.

Turvallisempi, vauraampi, reilumpi maailma

Kriisinhallinta kuuluu kiinteästi Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan. Siihen osallistuminen palvelee Suomen omia etuja. Suomen tulee vahvistaa osallistumistaan kansainvälisiin kriisinhallintaoperaatioihin ja kehittää sekä sotilaallisen että siviilikriisinhallinnan voimavaroja. Afganistanin ISAF-operaatio on tällä hetkellä merkittävin operaatio, jossa Suomi on mukana. Suomi tulee edistää kokonaisvaltaista lähestymistapaa kriisinhallinnassa ja pyrkiä edistämään sitä kansainvälisessä yhteistyössä. Naisten mukaan ottaminen sekä kriisinhallinnan että rauhanvälityksen toimissa YK:n päätöslauselma 1325 ja Suomen tekemän toimeenpano-ohjelman mukaisesti edesauttaa kestävästä vakauden aikaansaamista.

Kokoomusjohtoinen ulkoministeriö on panostanut voimakkaasti Suomen **rauhanvälitystoiminnan** kehittämiseen yhteistyössä presidentti Martti Ahtisaaren kanssa. Tavoitteena on vahvistaa maamme panosta kokonaisvaltaisessa kriisinhallinnassa. Siten kasvatamme myös painoarvoamme kansainvälisessä politiikassa. Rauhankäytöstä saatujen kokemusten rohkaisemana Kokoomus esittää, että Suomeen perustetaan rauhanvälitysinstituutti sekä vakausrahasto, joka turvaa toiminnan taloudelliset edellytykset. Me haluamme, että Suomi on rauhanvälityksen suurmaa.

Kehitysyhteistyö on keskeinen osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Yhteistyön tulee lähteä kumppanimaan tarpeista, mutta se ei saa rakentua pelkän hyväntekeväisyyden varaan. Riippuvuus vanhakantaisesta kehitysavusta voi jopa hidastaa kohdemaan yhteiskunnallista kehitystä.

Kokoomuslainen kehityspolitiikka perustuu tasavertaiseen kumppanuuteen, joka tähtää sekä yhteisten haasteiden voittamiseen että yhteisten mahdollisuuksien hyödyntämiseen. Konfliktit, ilmastonmuutos, pakolaisuus, terrorismin eri muodot ja huumekauppa ovat yhteisiä ongelmia, joiden ratkaiseminen edellyttää kansainvälistä yhteistyötä. Kehittyvien maiden vakaa taloudellinen kehitys on yhteinen mahdollisuus, joka sekin edellyttää yhteisiä toimia. Kokoomus kannattaa vapaata ja reilua kauppaa ja siksi vientitukien ja tullimuurien poistoon tulee aktiivisesti pyrkiä.

Suomen tulee keskittää voimavaroja työhön, joka edistää rauhaa, vakautta, korruption kitkemistä, ilmastotoimia, yksityissektorin vahvistamista ja muita yhteisiä tavoitteita. Naisten aseman edistämisen tulee olla erityisen huomion kohteena. Suomen valtion kehitysyhteistyö on vain osa kokonaisuutta, johon suomalainen liike-elämä ja kansalaisyhteiskunta on saatava tiiviimmin mukaan. Suomen tulee myös keskittyä maihin ja toimintaan, joissa sillä on eniten annettavaa ja joissa se voi saavuttaa parhaat tulokset. Toiminnassa tulee hyödyntää Suomen korkeatasoinen osaaminen informaatio- ja viestintäteknologiassa. Kolmas keskittymisen kohde on ulko- ja turvallisuuspolitiikkamme kannalta tärkeät painopisteet, kuten kriisialueet. Tämä on sekä kumppanimaiden että suomalaisten veronmaksajien etu.

Suomen kehityspolitiikka ja kauppapolitiikka tukevat Suomen ulkopolitiikan tavoitteita. Suomi jatkaa ponnistelujaan köyhyyden vähentämiseksi ja maailmankaupan rakenteiden vahvistamiseksi. Suomen tulee jatkaa toimia, jotka edesauttavat kehittyvien maiden yhdentymistä kansainväliseen talouteen.

Kokoomus tahtoo:

- Suomen, jonka ulko- ja turvallisuuspolitiikka on aktiivista, avointa ja eteenpäin tähyävää.
- Suomen, joka haluaa vahvistaa EU:n ulkopoliittista roolia.
- Suomen, joka uskoo monenkeskiseen yhteistyöhön moninapaisessa maailmassa.
- Suomen, jolla on hyvät välit naapureihin, ja
- Suomen, joka omalla esimerkillään kantaa globaalia vastuuta.